

Силабус курсу

Світова політична історія

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітня програма « Міжнародні та регіональні політичні комунікації»

Рік навчання: I, Семестр: I, II

Кількість кредитів: Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

к. істор. н., доц. Гурик Мирослава Іванівна

Контактна інформація

miroslava1973@gmail.com +380673198189

Опис дисципліни

Дисципліна «Світова політична історія» спрямована на вивчення і стислий виклад основних етапів, форм і методів державотворення, різновидів і еволюцію політичного устрою та політичних інститутів від давнини до сьогодення. Дисципліна орієнтує на формування у студентів знань про місце і роль провідних демократичних країн світу у державотворчому та культурному поступі європейської та світової цивілізацій.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Світова політична історія як навчальна дисципліна.	Знати особливості предмету, проблематики світової політичної історії як навчальної дисципліни. Проводити аналіз особливостей політичного розвитку держав Стародавнього Світу, відмінностей між політичними парадигмами східної та європейської цивілізації.	Питання
2 / 2	Тема 2. Особливості політичної історії Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.	Проводити аналіз особливостей політичної історії та політичних інститутів Стародавньої Греції та Риму, вміти пояснювати феномени грецької демократії і римської республіки, їх значення для розвитку європейської цивілізації.	Питання, тести, реферати
2 / 2	Тема 3. Особливості політичної історії держав європейського Середньовіччя.	Особливості політичного устрою держав європейського Середньовіччя. Становлення абсолютистських монархій. Зародження та виникнення парламентаризму. Особливості політичного розвитку Візантії. Вплив Візантії на політичний розвиток країн Південно-Східної Європи. Загальне і особливе у політичному розвитку країн Західної Європи доби Середньовіччя.	Питання, проблемні завдання
2 / 2	Тема 4. Особливості історичного та політичного розвитку цивілізацій	Специфічні риси розвитку країн Азії. Проблема феодалізму на Сході. Виникнення ісламу та його вплив на світову	Питання, тести

	середньовічного Сходу	політичну історію світу. Арабський халіфат. Створення Османської імперії як класичної східної середньовічної деспотії. Зіткнення і протистояння християнського Заходу й ісламського Сходу в середні віки.	
2 / 2	Тема 5. Основні тенденції розвитку політичної історії у період руйнації політичних традицій Середньовіччя Початок формування індустріального суспільства (кінець XIV-поч. XVIII століть)	Великі географічні відкриття та їх наслідки для розвитку світової цивілізації. Формування політики колонізації земель Північної і Південної Америки. Початок формування індустріальної цивілізації та політичні наслідки цього процесу. Політичні трансформаційні процеси в країнах Європи. Реформація та ранні буржуазні революції в Європі. Російська держава у XVI- XVII столітті. Політична концепція «Москва – Третій Рим».	Питання, проблемні завдання
4 / 4	Тема 6. Політичні трансформації в розвитку американської цивілізації у період Нового часу.	Політична експансія європейськими державами Америки. Прискорення розвитку економічних відносин в Північній Америці і зростання рівня політичної самосвідості. Прийняття декларації незалежності США 4 липня 1776 р. Конституція США 1787 р. Білль про права 1789 року. Особливості формування американського суспільства. «Конституційна війна» (1861–1862). Перемога Півночі. Утвердження президентської політичної системи.	Проблемні завдання, Тести
4 / 4	Тема 7 Франція у період Нового часу	Велика Французька буржуазна революція 1789-1794 рр. Поразка революції. Прихід до влади Наполеона Бонапарта у 1799 р. та його реформи. Політичні наслідки правління Наполеона Бонапарта для Франції і Європи.	Питання, тести
2 / 2	Тема 8. Становлення парламентаризму в Європі і США у період Нового часу	Становлення парламентаризму в Європі і США. Основні ідейно-політичні доктрини Європи XIX століття: консерватизм, лібералізм, соціалізм, анархізм.	Питання, проблемні завдання, тести
2 / 2	Тема 9. Політична історія світу у період активного розвитку індустріального суспільства (кінець XIX-початок XX століття) Політична історія Німеччини.	Буржуазні революції XIX ст. на Заході. Соціально-політичні результати буржуазних перетворень у західноєвропейських країнах. Буржуазна демократія, її сутність. Становлення та розвиток парламентських політичних систем. Австро-пруська боротьба за гегемонію у Німеччині. Франко-пруська війна. Створення Німецької імперії. Австро-німецький блок. Створення Троїстого союзу.	Питання, проблемні завдання
2 / 2	Тема 10. Політична історія Італії (кінець XIX-початок XX століття)».	Політичний курс К. Кавура у Сардинському королівстві. Приєднання до П'ємонту центрально-італійських держав та створення Італійського	Питання, проблемні завдання

		королівства.	
2 / 2	Тема 11. Політична історія Австро-Угорщини (кінець XIX-початок XX століття).	Створення двоєдиної монархії Австро-Угорщини. Слов'яни у монархії Габсбургів. Національно-визвольний рух слов'ян у Турецькій імперії. (Чорногорія, Сербія, Боснія і Герцеговина). Болгарське національне відродження.	Питання, проблемні завдання
2 / 2	Тема 12. Політична історія Російської імперії (кінець XIX-початок XX століття)	Особливості розвитку Російської імперії наприкінці XIX — початку XX ст. Буржуазні реформи та їхні результати. Поширення соціалістичних ідей. Прудон, Лассаль, Бакунін. Зародження марксизму. I Інтернаціонал.	Питання, проблемні завдання
4 / 4	Тема 13. Основні тенденції політичного розвитку країн світу напередодні Першої світової війни.	Політика США та європейських держав напередодні Першої світової війни. Оформлення військово-політичних блоків. Троїстий союз. Україна у політичних намірах великих держав: Німеччини, Австро-Угорщини та Росії. Причини першої світової війни. II Інтернаціонал. Лютнева революція в росії. Падіння самодержавства. Жовтневий (1917 р.) переворот революція в росії та його вплив на політичні процеси в світі. Революція в Німеччині. Крах імперії Габсбургів та утворення самостійних національних держав: Польщі, Угорщини, Югославії, Чехословаччини. Посилення національно-визвольної боротьби народів Азії, Африки та Латинської Америки. Утворення III Комуністичного інтернаціоналу.	Питання, проблемні завдання
2 / 2	Тема 14. Міжвоєнний період світової історії: суспільно-політичні трансформації (1918-1939 рр.) .	Геополітичні зміни у світі після Першої світової війни. Версальсько-вашигтонська система міжнародних відносин, її суперечності. Роль і діяльність Ліги Націй. III Комуністичний інтернаціонал. Міжнародний соціал-демократичний рух, його лідери та утворення соціалістичного інтернаціоналу. Становище Німеччини після поразки у Першій світовій війні. Перша хвиля фашистського руху в Італії та Німеччині.	Питання, проблемні завдання
2 / 2	Тема 15. США у міжвоєнний період (1918-1939 рр.)	Світова економічна криза 1929–1933 рр та її вплив на кризу політичних інститутів європейської демократії. “Новий курс” Ф. Рузвельта.	Питання, проблемні завдання
4 / 4	Тема 16. Становлення тоталітарних режимів в Європі	А. Гітлер та ідеї націонал-соціалізму. Прихід нацистів до влади в Німеччині у січні 1933 р. та становлення нацистського тоталітаризму. Друга хвиля фашистського руху в європейських країнах. Формування сталінського тоталітаризму в СРСР. Посилення небезпеки військового конфлікту	Питання, проблемні завдання

		та назрівання Другої світової війни у др. пол. ХХ ст.	
2 / 2	Тема 17. Основні тенденції політичного розвитку країн світу під час Другої світової війни (1939-1945 рр.).	Підписання радянсько-німецького договору про кордони і дружбу 28 вересня 1939 р та розподіл сфер впливу. Початок Другої світової війни. Причини, характер і періодизація другої світової війни. Нацистська та радянська агресія в перший період др. світової війни. Утворення англо-американського блоку. Потрійний пакт Німеччини, Італії та Японії від 27 жовтня 1940 р. Приєднання Фінляндії, Угорщини, Словаччини, Румунії та Болгарії до Потрійного пакту. Пакт про нейтралітет між СРСР та Японією.	Питання, проблемні завдання
2 / 2	Тема 18. Радянсько-німецька війна. (1941-1945 рр.)	Радянсько-німецька війна. її характер і цілі. Національно-визвольний рух у Європі. Політичні підсумки та уроки другої світової війни.	Питання, проблемні завдання
4/ 4	Тема 19. Геополітичні зміни у післявоєнному світі. Політика «Холодної війни».	Геополітичні зміни у світі після Другої світової війни. Загострення суперечностей між колишніми союзниками у антигітлерівській коаліції. Боротьба між СРСР і США за лідерство у післявоєнному світі. «Холодна війна». Становлення нової Європи. Насадження «радянської моделі соціалізму» у країнах Центральної та Південно-Східної Європи. Соціально-економічні та політичні кризи кінця 40–60 років, їхні головні причини.	Питання, проблемні завдання
4/ 4	Тема 20. Особливості суспільно-політичного розвитку країн Західної Європи в період «Холодної війни».	Особливості суспільно-політичного розвитку країн Західної Європи. Розпад колоніальної системи. Посилення впливу США на політику Західних держав. Загострення протиборства між двома системами. Німецька проблема у післявоєнній Європі. Берлінська криза 1961р. Карибська криза: причини, політичні уроки для світу. Десталінізація.	Питання, проблемні завдання
4/ 4	Тема 21. Крах комуністичних тоталітарних режимів в країнах Центральної та Південно-Східної Європи. Розпад СРСР.	Політичний розвиток світу в кін. ХХ - на поч. ХХІ ст. Народні антитоталітарні революції 1989—1990 рр. у соціалістичних країнах Східної Європи та їхні особливості. Парламентські вибори в Польщі (червень 1989 р.). Вільні демократичні парламентські вибори в Угорщині. «Оксамитова революція» 1989 р. в Чехословаччині. Утворення Проголошення двох незалежних держав: Чеської Республіки і Словацької Республіки. Перемога демократичної революції в Болгарії	Питання, проблемні завдання
4/ 4	Тема 22. Основні тенденції політичного розвитку	Зміни балансу сил у Європі та у світі після розпаду СРСР. Кінець біполярного світу.	Питання, проблемні

	держав світу наприкінці XX – на початку XXI ст.	Просування НАТО на схід: проблеми і перспективи. Програма «Партнерство заради миру», її сутність. Глобальні зміни на рубежі XX і XXI ст. Сепаратизм та інтеграція у міжнародних відносинах. Транснаціоналізація, глобалізація як феномен XX ст. Провідні тенденції світового розвитку на поч. XXI ст.	завдання
--	---	---	----------

Літературні джерела

1. Акунін О.С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1492-1918 pp.): Хронологія подій. Навчальний посібник. Миколаїв: ТОВ «Фірма «Іліон», 2013. 575 с.
2. Балух В. Історія Стародавньої Греції: Курс лекцій для студентів історичних спеціальностей вищих закладів освіти / В. Балух, Ю. Макар. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 420 с.
3. Балух В. Історія Стародавнього Риму: Навч. пос / В. Балух, В. Коцур. Чернівці: Книги XXI, 2005. 680 с. .
4. Всесвітня історія: dtv- Atlas: довідник: 266 сторінок кольорових ілюстрацій / Герман Кіндер, Вернер Хільгеман, Манфред Гергт ; наук. ред. пер. з нім. О.Ф. Іванов. Київ, Ніка- центр, 2002.
5. Всесвітня історія: навчальний посібник / Б.М. Гончар ... [та ін.]. К., Знання, 2002.
6. Дейвіс Н. Європа: Історія / Пер. з англ. К.: «Основи», 2001. С. 925–957.
7. Історія сучасного світу . Навчальний посібник. За ред. Доктора історичних наук, професора Г.К. Парієнко. Одеса: ОДЕУ, 2009. 238 с.
8. Клименко В.А. Чубур Н.В. Історія сучасного світу .Навчально-методичний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2013. 93 с.
9. Історія сучасного світу Соціально-політична історія XV–XXI ст./за ред.Ю.А. Горбаня . Навчальний посібник К. «Знання», 2012. 438 с.
10. Крип'якевич І. Всесвітня історія. Кн. 1-3 : К.: Либідь 1995.
11. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу. Київ: Либідь, 2002. 592 с.
12. Мак-Ніл Вільям . Піднесення Заходу. Історія людської спільноти. Київ. Ніка- Центр. 2020. 960 с.
13. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1492 – початок XXI ст.). Навч. пос. для студ. внз / За ред. М. Швагуляка. – Львів: Тріада Плюс, 2011. – 700 с.
14. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / За ред. М. Швагуляка. Львів: Афіша, 2005 288 с.
15. Орлова Т.В. Історія сучасного світу К.: Вікар, 2012. 446 с.
16. Яровий В. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн. XX століття. Київ : Генеза, 2005. 816 с.
17. Томахів В. Я., Гурик М. І. (2020). Світова політична історія. Опорний конспект лекцій / Тернопіль: «Економічна думка», ТНЕУ. 101 с.
18. Chase, Kenneth (2003). Firearms: A Global History to 1700. Cambridge: Cambridge University Press. 290 p.
19. Holslag, Jonathan (2018). A Political History of the World: Three Thousand Years of War and Peace. Penguin UK. 656 p.
20. Francis Fukuyama. (2014). The Origins of Political Order: From Prehuman Times to the French Revolution, New York: Farrar, Straus and Giroux. 608 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

- **Політика щодо відвідування:** За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Усне опитування під час заняття 6 тем по 8 балів=48 балів) 2. Письмова робота=52 балів	1. Усне опитування під час заняття 7 тем по 7 балів=49 балів 2. Письмова робота= 51 балів	1. Написання КППЗ, яке включає: вибір теми, складання плану, написання роботи= 70 балів 2. Захист роботи=30 балів	1. Відповідь на 2 запитання, кожне з яких =40 балам, а у підсумку 80 балів 2. Розв'язання 10 тестів по 2 бали кожний = 20 балів
8 тиждень	14 тиждень	17 тиждень	

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом